

ГЕН.-ЛЕЙТЕНАНТ
АРМАН-ШАРЛ ГИЙЕМИНО
/1826/

Роден е в 1774 г. в Дюнкерк. Започнал военната си кариера като доброволец от девети батальон на Националната гвардия (1789) и достигнал до чин ген.-лейтенант, член на ген. щаб на армията. Участник в редица войни на Франция, той е назначен за посланик в Цариград от 1823 г. нататък. Особено енергична дейност развива в Турция по време на руско-турската война от 1828—1829 г. с цел да внуши на турските ръководни кръгове отстъпчивост пред Русия, за да не се допусне пълно тържество на руското оръжие и влияние в Близкия Изток. Едновременно с това Гийемино провежда усърдно и ловко друга линия във френската политика спрямо Турция — стремеж да се спечели разположението на Русия с оглед замисленото от Франция завладяване на Алжир.

Гийемино умира през 1840 г. в Германия.¹

В началото на 1826 г. Гийемино пътува през Източна България, като посещава Стара Загора, Казанлък и Габрово. В краткия си пътепис той отбелязва най-характерното за пропътуваните места. За разлика от други той е осведомен добре за българския характер на областта.

ПЪТЯТ ОТ АНДРИНОПОЛ ДО РУСЧУК, ИЗВЪРВЯН
ОТ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГРАФ ГИЙЕМИНО
ПРЕЗ ФЕВРУАРИ И МАРТ 1826 Г.

От Андринопол до Мустафа Паша — 4½ [часа] равнина. Мустафа паша има воденици отсреща и малко по-горе на 2 часа е Ебибше². Половин час след мелницата напускаме долината на Марица, изкачваме се по възвишенията; вървим по билото им, откъдето се вижда долината на Сазласу вляво и се стига до Арабаджикьой три часа след като оставяме Марица.

От Арабаджикьой — в Коюнлу³ на един час път, като се заобиколи възелът хълмове вдясно. От Коюнлу в Симанлю⁴ — 1 час и ½. Симанлю е на една река с достатъчно вода, за да кара две воденици. След половин час се стига до долината на Сазласу, широка половин левга и се върви нагоре по реката до мяс-

тото на четвърт час път от Карапунар, където се преминава по дървен мост. Тя може да кара осем воденици.

Карапунар⁵ е на два часа от Симанлю. От Карапунар до Пишманкьой — 2½.

23 февруари

Целият този ден е по възвишенията, чиято най-висока част е между Арабаджик и Коюнлу, пътят е проходим за местните коли и за артилерия.

24 февруари

От Пишман до Чалъкьой — ¾ ч. Леко възвишение. От Чалик започва равнината на Ески Зара, която е пет левги широка на това място и е съвсем равна. Това е котловина, заравнена от наносите.

На час и половина от Чалик се прекосява река при една воденица на един час оттам. Оставя се наляво на 10 минути оттам селото Анджижкьой⁶. Един час след това се минава през Чингян искелеси⁷ и 1 час по-нататък се прекосява друго като него. Оттам има само четвърт час до Ески Зара.

Ески Зара е голям и богат град с 19—20 хиляди души, почти всички мюсюлмани. Тя е разположена в подножието на невисока верига, която отделя котловината ѝ от тази на Тунджа. Водите на двете котловини се събират на около два часа под Ески Зара. От едната към другата се преминава след цял час изкачване през един проход, прекосява се в продължение на четвърт час по едно плато и после се слиза в друг проход три четвърти час. След това се преминава Тунджа по добре направен каменен мост и човек е вече в котловината на тази река или на Кезенлик. Тя е равна, с наноси и може би е 1—2 левги широка и 12—14 дълга.

От моста в Кезенлик на три часа и половина се преминава през едно село, на един час път преди пристигането.

25 февруари

Кезенлик е богат и красив град. Трябва да има 15 000 жители, почти всички мюсюлмани, котловината му е много плодородна и сносно обработена от българите, чиито села са в подножието на планината. От Кезенлик се върви два часа в равнината, като се минава диагонално към планината. В подножието ѝ се стига до селото Шипка, след като се прекоси с. Ханкьой⁸ на половината път.

От Шипка се изкачвам два часа по стръмен наклон, който лъкатуши по предпланината, стига се после до прохода, един от най-високите в Балкана, после се прекосява в течение на четвърт час едно вълнисто плато. След това се слиза по обратна страна направо и по-бавно, отколкото при качването в течение на два часа и половина до брега на една река, от която

извира Янтра. Върви се покрай нея два часа до Габрово, прекосява се два пъти по каменни мостове. Този път, който в момента е проходим само за коне, лесно ще стане такъв и за артилерия, защото планината е с рохкава пръст и би станало винаги много бързо. Но поради това, че [пътят] се придържа близо до билото, няма опасност да ги затрупа със снежни лавини. [Снегът] впрочем не трае повече от четири месеца в Балкана. Габрово е с 2—3000 християни.⁹

Увод и превод: *Б. Цветкова*
Коментар: *П. Коледаров*

¹ Биографичните данни са взети от личното досие на Гийеминно. Archives de l'armée de terre, Paris.

² Изопачено от Хебибче, Любимец, Хасковски окръг.

³ Изопачено от Куюнли (Куланли), Овчарово, Хасковски окръг.

⁴ Изопачено от Сеймен, гр. Марица.

⁵ Изопачено от Карабунар, гр. Гълъбово.

⁶ Изопачено от Ханджикьой, изчезнало село в Старозагорски окръг.

⁷ Село със същата съдба.

⁸ Изопачено от Хасът, дн. с. Крън, Старозагорски окръг.

⁹ Преводът е направен по оригинала-ръкопис на Archives de l'armée de terre, MR 1619 I.